1964 సుప్రీం కోర్టు రిపోర్టులు (7) 55

నరోటియం కిశోర్ దేవ్ వర్మ మరియు ఇతరులు

వర్సెస్

యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా మరియు మరొకరు

(పి.బి.గజేంద్రగడ్కర్ , సి.జె., కె.ఎన్.వాంచూ, జె.సి.షా,

ఎన్.రాజగోపాల అయ్యంగర్ అండ్ ఎస్. ఎం.సిక్రీ, జె.జె.)

మాజీ పాలకుడిపై దావా - కేంద్ర ప్రభుత్వ సమ్మతి అవసరం -రాజ్యాంగ చెల్లుబాటు - సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, 1908 (చట్టం 5 ఆఫ్ 1908), సెక్షన్లు 87 బి, 86-భారత రాజ్యాంగం, ఆర్టికల్స్ 14, 19(1)(ఎఫ్).

సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 87బి ప్రకారం భారత్ లో విలీనమైన మాజీ భారత రాష్ట్ర పాలకుడు త్రిపుర మహారాజాపై దావా వేయడానికి పిటిషనర్లు కేంద్ర ప్రభుత్వ అనుమతి కోసం దరఖాస్తు చేసుకున్నారు. ఉమ్మడి హిందూ కుటుంబ సభ్యులుగా వారు ఆ పాలకుడి నుంచి లేదా కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి పాలక కుటుంబం ఆచారం ప్రకారం తగిన మెయింటెనెన్స్ అలవెన్స్ పొందే హక్కు ఉన్నందున భారత యూనియన్ ను కూడా ఈ దావాలో భాగస్వామిగా చేర్చాలనుకున్నారు. సమ్మతి నిరాకరించడంతో రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 32 ప్రకారం వారు ఈ కోర్టుకు దరఖాస్తు చేసుకున్నారు.కేంద్ర ప్రభుత్వ సమ్మతితో తప్ప మాజీ భారత రాష్ట్రాల

పాలకులకు దావా వేయకుండా మినహాయింపు ఇవ్వడం రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14, 19(1)(ఎఫ్)లను ఉల్లంఘించడమేనని వారి వాదన.

సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 87బి గతంలో ఇచ్చిన తీర్పును పరిగణనలోకి తీసుకుంటే రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14 ప్రకారం సవాలుకు అవకాశం లేదని స్పష్టం చేసింది.

మోహన్ లాల్ జైన్ వర్సెస్ మహారాజా శ్రీ సవాయ్ మాన్ సింగ్ జీ [1962] 1 ఎస్.సి.ఆర్. 702నురిఫర్ చేశారు.

రాజ్యాంగంలోని సెక్షన్ 87బీలోని శాసన, చారిత్రక నేపథ్యాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, మాజీ పాలకులకు ప్రత్యేక హోదా కల్పించడంలో ఆ సెక్షన్ పిటిషనర్ ప్రాథమిక హక్కులపై అకారణంగా ఆంక్షలు విధించిందని చెప్పలేం. పూర్వపు భారత రాష్ట్రాలతో సహా దేశం మొత్తాన్ని ఒకే కేంద్ర ప్రభుత్వం కిందకు తీసుకురావాలనే ఏకైక ఉద్దేశ్యంతో ప్రేరేపించబడినందున, ఇది సహేతుకమైనది మరియు సాధారణ ప్రజాప్రయోజనాల కోసం అని భావించాలి.

రాజ్యాంగంలోని సెక్షన్ 87బీలోని శాసన, చారిత్రక నేపథ్యాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, మాజీ పాలకులకు ప్రత్యేక హోదా కల్పించడంలో ఆ సెక్షన్ పిటిషనర్ ప్రాథమిక హక్కులపై అకారణంగా ఆంక్షలు విధించిందని చెప్పలేం. పూర్వపు భారత రాష్ట్రాలతో సహా దేశం మొత్తాన్ని ఒకే కేంద్ర ప్రభుత్వం కిందకు తీసుకురావాలనే ఏకైక ఉద్దేశ్యంతో ప్రేరేపించబడినందున, ఇది సహేతుకమైనది మరియు సాధారణ ప్రజాప్రయోజనాల కోసం అని భావించాలి.

స్పష్టంగా దూరదృష్టితో కూడినవి లేదా పనికిమాలినవి మినహా క్లెయిమ్ లను అణచివేయడానికి ఈ సెక్షన్ ను ఉపయోగించకూడదు మరియు వాస్తవంగా కాకపోయినా, ప్రస్తుత కోర్టు ద్వారా ప్రాథమికంగా పరిష్కరించదగినదిగా కనిపించే ఒక నిజమైన వివాదం విషయంలో సమ్మతిని మంజూరు చేయాలి.

ప్రాథమిక పరిధి: 1962 యొక్క రిట్ పిటిషన్ నెంబరు 87. ప్రాథమిక హక్కుల అమలు కోసం భారతరాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 32కింద పిటిషన్.

పిటిషనర్ తరఫున ఎస్.ఎస్.శుక్లా వాదనలు వినిపించారు.

ప్రతివాది నెం.1 కొరకు ఎన్.ఎస్.బింద్రా మరియు ఆర్.హెచ్.ధేబర్.

ప్రతివాది నెం.2 కోసం ఎం.సి.సెతల్వాడ్, డి.ఎన్.ముఖర్జీ.

మార్చి 6, 1964. కోర్టు తీర్పును గజేంద్రగడ్కర్ సి.జె.- సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 87బి చెల్లుబాటును సవాలు చేస్తూ ఎనిమిది మంది పిటిషనర్లు రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 32 కింద దాఖలు చేసిన రిట్ పిటిషన్ ఇది. ఈ పిటిషనర్లు తాము, ప్రతివాది నెం.2 మహారాజా కిరీట్ విక్రమ్ కిశోర్ దేవ్ వర్మన్ దయాభాగా స్కూల్ ఆఫ్ హిందూ లా ఆధ్వర్యంలో నడిచే ఉమ్మడి హిందూ కుటుంబానికి చెందిన వారమని పేర్కొన్నారు. ఈ కుటుంబంలో శతాబ్దాలుగా కొనసాగుతున్న కుటుంబ ఆచారం ప్రకారం, కుటుంబానికి చెందిన రాజ్ మరియు జమీందారీ ఆస్తులు ఒకే వ్యక్తి ఆధీనంలో ఉంటాయి మరియు కుటుంబంలోని ఇతర సభ్యులు కుటుంబ స్థితిని బట్టి జీవనభృతి పొందే హక్కును కలిగి ఉంటారు, అలాగే జమీందారీ ఆస్తులను కూడా సాధారణ వారసత్వ పాలన కింద కలిగి ఉంటారు. కుటుంబ ఆచారానికి విరుద్ధంగా లేదు. కుటుంబ ఆచారం ప్రకారం కుటుంబ పెద్దను చీఫ్ అని పిలిచేవారు మరియు అతను పాలక దేబ్ బర్మన్ కుటుంబ సభ్యుల నుండి ఎన్నుకోబడ్డాడు మరియు గడీ లేదా సింహాసనంపై ప్రతిష్ఠించబడేవాడు. పాలకుడిని ఎన్నుకుని నియమించినప్పుడు రాజ్యాన్ని, జమీందారీని పాలక కుటుంబ సభ్యుల మెయింటెనెన్స్ కోసం

సాధారణ ఛార్జీలకు లోబడి జీవిత కౌలుదారుగా ఉంచారని పిటిషనర్లు ఆరోపించారు. కాలక్రమేణా, పాలక కుటుంబ సభ్యుల జీవన భృతిని వారి హోదా మరియు వారి న్యాయమైన అవసరాలతో సంబంధం లేకుండా పాలకులు ఏకపక్షంగా నిర్ణయించారు, ఇది వారిలో అసంతృప్తికి దారితీసింది, ఇది దివంగత మహారాజా బీర్ బిక్రమ్ జీవితకాలంలో వారు లేవనెత్తిన తీవ్రమైన ఆందోళనకు దారితీసింది. తత్ఫలితంగా, గత పాలకుడు మహారాజా కిరీట్ బిక్రమ్ మైనారిటీలో ఉన్నప్పుడు రాజమాత రీజెన్సీ సమయంలో, పాలక కుటుంబ సభ్యులకు చెల్లించాల్సిన అలవెన్సుల సమస్యను పరిశీలించడానికి 1949 జూన్ 20 న ఒక కమిటీని నియమించారు. అయితే ఈ కమిటీ తన నివేదికను సమర్పించకముందే త్రిపుర రాష్ట్రం భారతదేశంలో విలీనమై చీఫ్ కమిషనర్ ఆధ్వర్యంలో ప్రత్యేక రాష్ట్రంగా ఏర్పడింది.

విలీనం తరువాత, అప్పటి చీఫ్ కమిషనర్ శ్రీ హజ్రా 1951 ఏప్రిల్ 12 న మెయింటెనెన్స్ హోల్డర్లకు చెల్లించే భత్యాన్ని సవరించాలని సిఫార్సు చేస్తూ ఒక ప్రతిపాదనను రాష్ట్రాల మంత్రిత్వ శాఖకు సమర్పించారు. రాష్ట్రాల మంత్రిత్వ శాఖ ఈ ప్రతిపాదనను అంగీకరించలేదు మరియు మెయింటెనెన్స్ హోల్డర్లకు అలవెన్సులపై మొత్తం ఖర్చును పెంచడానికి నిరాకరించింది. 1951 మే 23న ఈ ఉత్తర్వులు వెలువడ్డాయి. ఆ తర్వాత అప్పటి తాత్కాలిక చీఫ్ కమిషనర్ మేజర్ ఛటర్జీ కొందరు మెయింటెనెన్స్ హోల్డర్లకు చెల్లించే మెయింటెనెన్స్ అలవెన్సులను సహేతుకంగా నిలిపివేయటం, ఈ వ్యవహారంపై విచారణ జరిపేందుకు మరో కమిటీని నియమించినా మెజారిటీ మెయింటెనెన్స్ హోల్డర్ల పరిస్థితి రోజురోజుకూ అధ్వాన్నంగా మారడంతో కమిటీ పనిచేయలేకపోయింది. అందుకే ప్రస్తుత ఎనిమిది మంది పిటిషనర్లు తగిన ఉపశమనం కోసం ప్రతివాది నెం.2పై దావా వేయాలని కోరుతున్నారు. వారు భారత కేంద్రాన్ని కూడా ఆ దావాలో చేర్చాలని కోరుతున్నారు, ఎందుకంటే వారికి తగిన మరియు తగిన నిర్వహణ భత్యం చెల్లించాల్సిన బాధ్యత పాలకుడు లేదా భారత యూనియన్ పై ఉంది. ప్రతివాది నెం.2కు వ్యతిరేకంగా సమర్థవంతమైన కోర్టులో దావా వేయడానికి ముందు, పిటిషనర్లు సెక్షన్ 87 బి సిపిసి ప్రకారం కేంద్ర ప్రభుత్వ అనుమతిని పొందవలసి ఉంటుంది, ఎందుకంటే ప్రతివాది నెం.2 ఆ

సెక్షన్ యొక్క అర్థంలో ఒక మాజీ భారత రాష్ట్ర పాలకుడు. ఈ మేరకు అనుమతి ఇవ్వాలంటూ పిటిషనర్లు చేసిన అభ్యర్థనను కేంద్ర ప్రభుత్వం తోసిపుచ్చింది. అందుకే ఈ సెక్షన్ చెల్లుబాటును సవాలు చేస్తూ ప్రస్తుత పిటిషన్ దాఖలైంది. రాజ్యాంగంలోని 14, 19(1)(ఎఫ్) అధికరణలను ఇది ఉల్లంఘిస్తుందని, అందువల్ల అందులో పేర్కొన్న భారత రాష్ట్ర పాలకుడిపై దావా వేసే ముందు కేంద్ర ప్రభుత్వం ముందస్తు అనుమతి తీసుకోవాలన్న షరతు చెల్లదని పిటిషనర్లు వాదించారు. అదే ప్రస్తుత రిట్ పిటిషన్ కు మూలం. ఈ రిట్ పిటిషన్ విచారణ సందర్భంగా పిటిషనర్ల తరఫున శుక్లా వాదనలు వినిపిస్తూ ఆర్టికల్ 14ను ఉల్లంఘిస్తున్నందున సెక్షన్ 87బీ, సీపీసీ చెల్లుబాటుపై సవాలును మోహన్ లాల్ జైన్ వర్సెస్ ఈ కోర్టు ఇటీవల ఇచ్చిన తీర్పుతో తిప్పికొట్టినట్లు అంగీకరించారు. మహారాజా శ్రీ సవాయ్ మాన్ సింగ్ జీ (1). అయితే, మోహన్ లాల్ జైన్ (1) కేసును కోర్టు తీర్పు ఇచ్చినప్పుడు సమస్యకు సంబంధించిన కొన్ని అంశాలను కోర్టు ముందుకు తీసుకురాలేదని, అందువల్ల ఆ అంశాన్ని పునఃపరిశీలించాలని ఆయన వాదించారు. ఈ వాదనను లేవనెత్తడానికి శుక్లాను మేము అనుమతించలేదు, ఎందుకంటే మోహన్ లాల్ జైన్ కేసులో నిర్ణయం ముగిసిందని మేము సంతృప్తి చెందాము మరియు ఆయన సూచించిన విధంగా దానిని పునఃపరిశీలించడం సమంజసం కాదు. ఆర్టికల్ 19(1)(ఎఫ్)ను ఉల్లంఘించినందున సెక్షన్ 87బి, సిపిసి చెల్లదనే శుక్లా వాదనను మనం పరిశీలిస్తున్నామని, మోహన్ లాల్ జైన్ ([1962] 1 S.C.R. 702.) కేసు ఆర్టికల్ 14 కింద ఆ సెక్షన్ కు వ్యతిరేకంగా సవాలును సరిగ్గా తిప్పికొట్టిందన్నారు.

దీంతో ఆర్టికల్ 19(1) (ఎఫ్) కింద సవాలును పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సి ఉంటుంది. ఈ విషయాన్ని డీల్ చేసేటప్పుడు 87బిలోని చారిత్రిక, శాసన నేపథ్యాన్ని పరిశీలించాలి. సెక్షన్ 87బి(1) ప్రకారం సెక్షన్ 85, సబ్ ఎస్ లలోని నిబంధనలు ఉన్నాయి. 86వ అధికరణలోని (1) మరియు (3) ఒక పూర్వ భారత రాష్ట్ర పాలకులకు వర్తిస్తాయి, అవి పరాయి రాజ్య పాలకుడికి వర్తిస్తాయి. సెక్షన్ 87బి(2) ప్రకారం 'పూర్వ భారత రాజ్యం', 'పాలకుడు' అని నిర్వచించారు. ఈ నిబంధనలను ప్రస్తావించాల్సిన అవసరం లేదు, ఎందుకంటే ప్రతిస్పందకుడు నెంబరు 2 ఒక మాజీ

భారత రాజ్యానికి పాలకుడు, సెక్షన్ 87 బి (2) యొక్క అర్థంలో. 87బి(1) యొక్క ప్రభావాన్ని అర్థం చేసుకోవడానికి, 86వ అధ్యాయాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవడం అవసరం. సెక్షన్ 86 విదేశీ పాలకులు, రాయబారులు, రాయబారులపై దావాలకు సంబంధించినది. సెక్షన్ 86(1) ప్రకారం, ఆ మేరకు ఆ ప్రభుత్వ కార్యదర్శి లిఖితపూర్వకంగా ధృవీకరించిన కేంద్ర ప్రభుత్వ సమ్మతితో తప్ప, ఒక విదేశీ రాష్ట్ర పాలకుడు దావా వేయడానికి అర్హత కలిగిన ఏ ఇతర న్యాయస్థానంలో దావా వేయకూడదు. 86(1) సెక్షన్ 86(1) ప్రకారం స్థిరాస్తుల కౌలుదారులు అలాంటి పాలకుడిపై దావా వేయడానికి ప్రయత్నిస్తే ఈ నిబంధన వర్తించదు. సెక్షన్ 86(2) ప్రకారం సెక్షన్ 86(1) నిర్దేశించిన సమ్మతిని నిర్దిష్ట దావాలకు లేదా అనేక నిర్దిష్ట దావాలకు సంబంధించి లేదా ఏదైనా నిర్దిష్ట తరగతి లేదా తరగతులకు చెందిన అన్ని దావాలకు సంబంధించి ఇవ్వవచ్చు మరియు ఏదైనా దావా లేదా తరగతి దావాల విషయంలో పాలకుడిని ఏ విధంగా ఉపయోగించవచ్చో అనుమతి పేర్కొనాలి. క్లాజులు (ఎ) నుండి (డి) నిర్దేశించిన నాలుగు షరతులలో ఏదో ఒకదాన్ని పాలకుడు సంతృప్తి పరుస్తున్నట్లు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అనిపిస్తే తప్ప అటువంటి సమ్మతి ఇవ్వరాదని పేర్కొంది. సెక్షన్ 86(3) ప్రకారం ఒక విదేశీ రాష్ట్ర పాలకుడిని అరెస్టు చేయడాన్ని నిషేధిస్తుంది మరియు ఆ ప్రభుత్వ కార్యదర్శి లిఖితపూర్వకంగా ధృవీకరించిన కేంద్ర ప్రభుత్వ సమ్మతితో తప్ప, అటువంటి ఏ పాలకుడి ఆస్తికి వ్యతిరేకంగా ఎటువంటి డిక్రీని అమలు చేయరాదు. సెక్షన్ 86(4) ప్రకారం ఆ సబ్ సెక్షన్ లోని క్లాజులు (ఎ) నుంచి (సి)లో పేర్కొన్న వ్యక్తులకు సెక్షన్ 86 వర్తిస్తుంది. సెక్షన్ 86(1), (3)లను సెక్షన్ 87బి(1) కిందకు వచ్చే కేసులకు పొడిగించడం వల్ల ఏ పూర్వ భారత రాష్ట్ర పాలకుడికి వ్యతిరేకంగా దావా వేయాలన్నా కేంద్ర ప్రభుత్వ అనుమతి ఒక షరతు. పిటిషనర్లు తాము ప్రతివాది నెం.2పై దాఖలు చేయదలుచుకున్న దావాకు సంబంధించి ఈ నిబంధనను పాటించలేకపోయారు, ఎందుకంటే కేంద్ర ప్రభుత్వం పేర్కొన్న దావాకు అనుమతి ఇవ్వడానికి నిరాకరించింది.

ఇప్పుడు సెక్షన్ 86 , 87బిలోని నిబంధనల శాసన నేపథ్యం అందరికీ తెలిసిందే. ప్రస్తుత రాజ్యాంగానికి ముందు సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని నాలుగో భాగంలో నిర్దిష్ట కేసుల్లో దావాలకు సంబంధించిన నిబంధనలు ఉండేవి. ఈ కేసులను మూడు భాగాలుగా విభజించారు. సెక్షన్ 79 నుండి 82వరకు క్రౌన్ లేదా పబ్లిక్ ఆఫీసర్లు వారి అధికారిక హోదాలో దావా వేసిన కేసులను కవర్ చేస్తుంది. సెక్షన్లు 83నుండి87వరకు విదేశీయులు మరియు విదేశీ పాలకులు మరియు భారత రాష్ట్రాల పాలకులు లేదా పాలకులపై దావాలకు సంబంధించినవి; మరియు. 88 మందిలో ఇంటర్ ప్లీడర్ సూట్ల ప్రస్తావన ఉంది. రాజ్యాంగం అమల్లోకి వచ్చిన తరువాత, రాష్ట్రపతి 1950 అడాప్షన్స్ ఆఫ్ లాస్ ఆర్డర్ ద్వారా కొన్ని మార్పులు చేశారు. ఆర్టికల్ 372 ఫలితంగా విదేశీ పాలకులకు, భారత రాష్ట్రాల పాలకులకు కల్పించిన రక్షణ కొనసాగింది. ఈ శాసన నేపథ్యం నేపథ్యంలోనే ప్రస్తుత ప్రొసీడింగ్స్ లో పిటిషనర్లు లేవనెత్తిన పిటిషన్ ను పరిశీలించాల్సి ఉంది.

ఉదాహరణకుఆర్టికల్ 362లో కనిపించే చారిత్రక నేపథ్యం నుంచి మనం ప్రస్తావించిన శాసన నేపథ్యాన్ని విడదీయలేం.చట్టాలు చేయడానికి పార్లమెంటు లేదా ఏదైనా రాష్ట్ర శాసనసభ యొక్క అధికారాన్ని ఉపయోగించడంలో లేదా కేంద్ర లేదా రాష్ట్ర కార్యనిర్వాహక అధికారాన్ని ఉపయోగించడంలో, వ్యక్తిగత హక్కులకు సంబంధించి ఆర్టికల్ 291 లోని క్లాజ్ (1) లో పేర్కొన్న అటువంటి ఏదైనా ఒడంబడిక లేదా ఒప్పందం కింద ఇవ్వబడిన హామీ లేదా హామీకి తగిన గౌరవం ఉండాలని ఈఅధికరణం అందిస్తుంది. ఒక భారతీయ రాజ్య పాలకుని యొక్క అధికారాలు మరియు హోదాలు. ఇంతకు ముందు కేంద్ర ప్రభుత్వం, భారత సంస్థానాధీశుల మధ్య కుదిరిన ఒప్పందాలు, ఒడంబడికలు (భారత రాజ్యాలన్నీ రాజకీయంగా భారతదేశంలోని మిగిలిన ప్రాంతాలతో పూర్తిగా కలిసిపోయాయి. పూర్వపు భారత రాజ్యాల పాలకులకు లభించిన ప్రత్యేకాధికారం ఈ ఒప్పందాలు, ఒడంబడికల మూలం. కేంద్ర ప్రభుత్వ అనుమతితో తప్ప అదనపు ప్రాదేశికత, సివిల్ అధికార పరిధి నుంచి మినహాయింపు కల్పించడం ఈ ప్రత్యేకతల్లో ఒకటి. దేశానికి స్వాతంత్ర్యం రాకముందు విదేశీ రాజ్యాల పాలకులు, పాలకులు కోరుకున్న ప్రత్యేకాధికారాన్ని స్వాతంత్ర్యం వచ్చి, రాష్ట్రాలు భారతదేశంలో భాగమైన తర్వాత కూడా

కొనసాగించాలని భావించారు, అందుకే 1951 లో సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ మరియు ప్రస్తుతసెక్షన్లు 86 ను సవరించారు. 87,87ఏ,87బీలుప్రస్తుత రూపంలో అమల్లోకి వచ్చాయి. ఈ నేపథ్యంలో సెక్షన్87బీలోని నిబంధనల చెల్లుబాటును పిటిషనర్లు ఎలా సవాలు చేస్తారో అర్థం కావడం లేదు. మోహన్ లై జైన్ (1) విషయంలో ఈ కోర్టు భారత రాష్ట్రాల మాజీ పాలకులు తమంతట తాముగా ఒక వర్గాన్ని ఏర్పరుచుకున్నారని, వారికి ప్రత్యేక ప్రతిపత్తి కల్పించడం రాజ్యాంగ విరుద్ధమైన వివక్షపై ఆధారపడి ఉందని చెప్పలేమని పేర్కొంది. భారత మాజీ పాలకులకు, మిగిలిన పౌరులకు మధ్య వివక్ష ఉంది, కానీ మనం ఇప్పుడే ప్రస్తావించిన చారిత్రక, శాసన నేపథ్యాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుంటే ఆ వివక్ష సమర్థనీయం. అదే నిజమైతేఆర్టికల్ 19(1)(ఎఫ్) కల్పించిన పిటిషనర్ల ప్రాథమిక హక్కుపై విధించిన పరిమితి సహేతుకం కాదని చెప్పలేం. (1) [1962] 1 ఎస్.సి.ఆర్. 702 లో కేంద్ర ప్రభుత్వం మరియు భారత, రాష్ట్రాల మాజీ పాలకుల మధ్య కుదుర్చుకున్న ఒప్పందాలు చెల్లుబాటు అయ్యేవిగా మరియు ఆకాంక్షగా పరిగణించవలసిన అవసరం యొక్క ఫలితమే ఈ పరిమితి.

భారతదేశంలో రాష్ట్రాల విలీనానికి ముందు భారత రాష్ట్రాలు మరియు కేంద్ర ప్రభుత్వం మధ్య చర్చల విధానం. 1947 ఆగస్టు 15 తర్వాత అపూర్వమైన వేగంతో జరిగిన సంఘటనలను మనం పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. కేంద్ర ప్రభుత్వం చేపట్టిన సంబంధిత చర్చలు పూర్వపు భారత రాష్ట్రాలతో సహా ఈ దేశం మొత్తాన్ని ఒకే కేంద్ర ప్రభుత్వం కిందకు తీసుకురావాలనే ఏకైక లక్ష్యంతో ప్రేరణ పొందాయనే వాస్తవాన్ని మనం గుర్తుంచుకోవాలి. ఈ సంఘటనల నేపథ్యంలో కేంద్ర ప్రభుత్వ అనుమతితో తప్ప పూర్వపు భారత రాష్ట్రాల పాలకులకు దావా వేయకుండా మినహాయింపు ఇస్తూసెక్షన్ 87బిచేసిన నిర్దిష్ట నిబంధన సహేతుకం కాదని, సాధారణ ప్రజా ప్రయోజనాలకు మంచిది కాదని భావించడం సాధ్యం కాదని మేము భావించడం లేదు. పిటిషనర్లకు సంబంధించినంత వరకు ఈ ఆంక్షలు ఇబ్బందికరంగా ఉన్న మాట వాస్తవమే. కానీ ఈ కష్టాన్ని మనం ఇప్పుడు ప్రస్తావించిన ఇతర అంశాలతో పోల్చి చూస్తే, ఆ సెక్షన్ ను రాజ్యాంగ విరుద్ధంగా పరిగణించాలనే వాదనను నిలబెట్టడం కష్టం. అయితే ఈ విషయం తేల్చే ముందుసెక్షన్ 87బీని

శాశ్వతంగా ఆపరేట్ చేయడానికిఅనుమతించడం అవసరమా అనే విషయాన్ని తీవ్రంగా పరిశీలించాలని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాం. భారత రాష్ట్రాల పాలకులతో కుదుర్చుకున్న ఒప్పందాలను అంగీకరించి, వారికి ఇచ్చిన హామీలను పాటించాల్సి ఉంటుందనడంలో సందేహం లేదు. కానీ చట్టం ముందు సమానత్వం అనే ప్రాథమిక సూత్రం వెలుగులో స్థూలంగా పరిశీలిస్తే,87బిఎప్పటికీ కొనసాగడం కొంత వింతగా అనిపిస్తుంది. గత వ్యవహారాలు, లావాదేవీలకు పూర్వ భారత రాజ్యాల పాలకులకు రక్షణ కల్పించవచ్చు. అయితే 1950 జనవరి 26వ తేదీ తర్వాత జరిగే లావాదేవీలకు ఈ రక్షణ అవసరమా లేదా అనే ప్రశ్నను కేంద్ర ప్రభుత్వం పరిశీలించవచ్చు. రాజ్యాంగం ప్రకారం పౌరులందరూ సమానులే అయితే సెక్షన్87బిఅమలును గత లావాదేవీలకే పరిమితం చేయడం అభిలషణీయమే తప్ప మిగిలిన పౌరులకు, పూర్వపు భారత రాష్ట్రాల పాలకులకు మధ్య వ్యత్యాసాన్ని శాశ్వతం చేయకూడదు. కాలం గడుస్తున్న కొద్దీ87బినిస్థాపించిన చారిత్రక అంశాల చెల్లుబాటు తగ్గిపోయి, సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లో ఆ సెక్షన్ కొనసాగింపుకు అవకాశం ఉంటుంది. తీవ్రమైన సవాలు.. ఈ విషయంలో మనం ప్రస్తావించాల్సిన మరో కోణం కూడా ఉంది. ఒక పూర్వపు భారత రాజ్య పాలకుడిపై దావా వేయాలనుకునే వ్యక్తికి అనుమతి ఇవ్వాలా వద్దా అనే ప్రశ్నను పరిగణనలోకి తీసుకున్నప్పుడు, సంబంధిత అథారిటీ సాధారణంగా అటువంటి అనుమతిని అనుమతించడం మంచిది, ఎందుకంటే ప్రస్తుత వ్యవస్థలో ఒక మాజీ భారత రాజ్య పాలకుడిపై ఉద్దేశించబడిన చర్యను ఇవ్వడానికి నిరాకరించడం ద్వారా అణచివేయడం చాలా సంతృప్తికరంగా అనిపించదు. సెక్షన్ 87బి కింద కక్షిదారులకు అనుమతి. ఉద్దేశిత కక్షిదారులచే పనికిమాలిన వాదనలు ఏర్పాటు చేయబడినప్పుడు, అనుమతి నిరాకరణ సమర్థనీయం కావచ్చు; కానీ ఒక పౌరుడు మరియు ఒక పూర్వ భారత రాజ్య పాలకుడు మధ్య నిజమైన వివాదాలు తలెత్తినప్పుడు, ఈ వివాదాలు ప్రాథమికంగా న్యాయస్థానాలలో పరిష్కరించదగినవిగా కనిపించినప్పుడు, ఆ పౌరుడు తన వివాదాన్ని పరిష్కరించడానికి సమర్థవంతమైన అధికార పరిధి గల న్యాయస్థానాన్ని ఆహ్వానించకుండా నిరోధించడం సమంజసం కాదు లేదా న్యాయమైనది కాదు. అనుమతిని మంజూరు చేసే అధికారాన్ని వివేకంతో ఉపయోగించి, దూరదృష్టి లేని లేదా పనికిమాలిన క్లెయిమ్ లను అణచివేయడానికి

ఉపయోగించకపోతే, అదిసెక్షన్ 87బి సూచించిన కృత్రిమ నిబంధనకు వ్యతిరేకంగా కక్షిదారుల మనస్సులలో అసంతృప్తి పెరగకుండా నిరోధించవచ్చు. తమకు, ప్రతివాది నెం.2కు మధ్య ఉన్న వివాదంపై న్యాయపరమైన నిర్ణయం తీసుకునేందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వం నిరాకరించడంపై పిటిషనర్లకు నిజమైన ఫిర్యాదు ఉన్నట్లు ప్రస్తుత విచారణలో ప్రాథమికంగా తెలుస్తోంది. అన్నది సహజంగానే కేంద్ర ప్రభుత్వం పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సిన విషయం. అయితేసెక్షన్ 87బీచెల్లదన్న పిటిషనర్ వాదనను అంగీకరించడం సాధ్యం కానందున రిట్ పిటిషన్ ను కొట్టివేయడం తప్ప మరో మార్గం కనిపించడం లేదు. ఈ పరిస్థితుల్లో ఖర్చులకు సంబంధించి ఎలాంటి ఉత్తర్వులు ఉండవు.

పిటిషన్ కొట్టివేత..

CITATION:

1964 AIR 1590 1964 SCR (7) 55

CITATOR INFO :

F	1964 SC1663	(5,12)
RF	1968 SC 658 (12)	
RF	1980 SC 1 (28)	
E	1984 SC 121 (21)	